

OBRTNIČKI

L I S T
specijalno izdanje

85.
ZLATNA IGLA

ZLATNA IGLA

BRANKA JENGIĆ
*Samo je nebo granica
kreativnosti!*

REGINA JAEGER
*Ona kojoj nije potrebno
da nekome nalikuje*

Sadržaj

- 3** - 85 godina dobrog stila
- 4** - Riječ prvog čovjeka Zagreba
- 5** - Povijest Zlatne igle
- 6** - Zlatni status modne revije
- 7** - Samo je nebo granica kreativnosti!
- 8** - Od ideje do modne karte Europe
- 10** - Dizajneri su mi vječna inspiracija
- 11** - Potencijal Zlatne igle
- 12** - Katalog 85. Zlatne igle
- 14** - Vesna i Drago Muhić - nezaboravna modna priča
- 16** - Regina Jaeger – „Ona kojoj nije potrebno da nekome nalikuje“
- 18** - Vremenik
- 20** - Ljepota odjeće šivana zlatnom iglom
- 22** - Zagrljaj glazbom
- 23** - Divlje srce grada

Impressum

Obrtnički list specijalno izdanje

OSNIVAČ

Udruženje obrtnika grada Zagreba

NAKLADNIK

Obrtnička komora Zagreb i
Udruženje obrtnika grada Zagreba

UREĐIVAČKI ODBOR

Mirza Šabić, Antun Trojnar,
Ivica Zanetti

STRUČNI SAVJET

Vjekoslava Hruška Legac

UREDNIK

Maja Vračarić

GRAFIČKI UREDNIK

Josip Grabušić

OBRTNIČKA KOMORA ZAGREB

UDRUŽENJE OBRTNIKA GRADA ZAGREBA

LEKTURA

Lucija Butković

FOTOGRAFIJE I ILUSTRACIJE:

Freepik, Jure Badrov, Arhiva Obrtničke komore Zagreb, Arhiva Udruženja obrtnika grada Zagreba, privatne fotografije (Regina Jaeger, Tina Harapin Zalepušin, Vesna Muhić, Zagrebačka filharmonija)

ADRESA UREDNIŠTVA

Ilica 49, 10 000 Zagreb

Telefon: 01 4806 555

e-mail: okz@okz.hr

85 godina dobrog stila

Yves Saint-Laurent rekao je „Mode blijede, stil je vječan“.

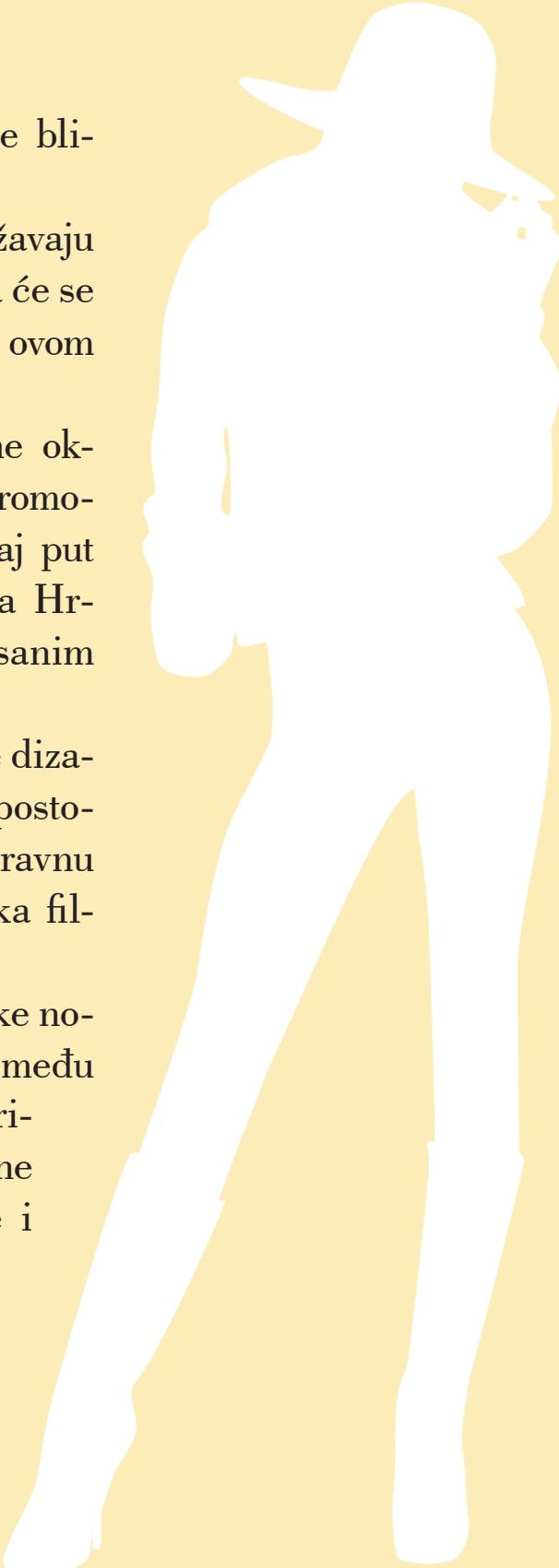
Upravo stil i dugovječnost obilježavaju Zlatnu iglu, modnu manifestaciju koja će se ove godine održati 85. put, a kojoj u ovom dijelu Europe nema premca.

Manifestacija koja od 1935. godine okuplja različite obrtnike/ce s ciljem promocije hrvatskog modnog identiteta, ovaj put održava se u studiju Anton Marti na Hrvatskoj radioteleviziji prema propisanim epidemiološkim mjerama.

Ova jedinstvena priredba udružit će dizajnere/ice, frizere/ke, cvjećare/ke, postolare/ke i druge obrtnike/ce, a nezaboravnu zvučnu kulisu osigurat će Zagrebačka filharmonija.

Zlatnu iglu 2020. obilježit će još neke novosti – Ceh cvjećara predstavit će se, među ostalim, inovativnim cvjetnim šeširima, pistom će „prošetati“ unikatne vjenčanice, a svoj rad predstaviti će i Škola za modu i dizajn.

Jedva čekamo!

Riječ prvog čovjeka Zagreba

Kao dugogodišnji pokrovitelj i prijatelj obrtništva, Grad Zagreb iznimno je ponosan na ovu manifestaciju i na sve koji joj doprinose. Izražavamo zahvalnost Obrtničkoj komori Zagreb, našem prijatelju i suradniku s kojim dugi niz godina doprinosimo očuvanju i razvoju obrtništva.

Obrtništvo u gradu Zagrebu ima stoljetnu tradiciju, stoga je nemoguće govoriti o gradu bez svojih obrtnika, a i obrnuto. Obrtnici su bili i ostali dio zagrebačkog identiteta i nezaobilazna karika u brendiranju grada.

Naši obrtnici su graditelji tradicije uspješnosti našeg grada i našeg naroda, zahvaljujući njima koristili smo najbolje resurse koje smo zatim ostavljali budućim generacijama.

U teškoj ekonomskoj situ-

aciji uzrokovanoj epidemijom virusa COVID-19 i razornim potresom koji je pogodio Zagreb i okolicu, zaštita standarda i sigurnosti građana prioritet je Grada Zagreba.

Poštovanje ljudskog dostojanstva i jednakosti, zajedništvo i socijalna osjetljivost temeljne su vrijednosti koje promičemo i živimo. Poštujući demokratska načela, Grad Zagreb svakodnevno osluškuje potrebe svojih građana te kontinuirano ulaze napore u stvaranje boljih uvjeta rada i života za svoje žitelje.

Promjene su svakodnevne, budućnost neizvjesna, ali kvaliteta naših obrtnika bila je i ostala realni čimbenik tržišnog pozicioniranja. To svakako pokazuje Zlatna igla Zagreba svojom, sada već skoro stoljetnom modnom šetnjom, čuvajući dijelove prošlosti i kreirajući nove sadržaje za sigurnu poziciju na tržištu.

Obrtništvo u gradu Zagrebu ima stoljetnu tradiciju, stoga je nemoguće govoriti o gradu bez svojih obrtnika, a i obrnuto. Obrtnici su bili i ostali dio zagrebačkog identiteta i nezaobilazna karika u brendiranju grada.

- istaknuo je gradonačelnik Milan Bandić.

Povijest Zlatne igle

Obrtnička modna priredba Zlatna igla korijene vuče iz 1931. godine kada je Zagreb postao jedan od modnih centara Europe.

Krojači obrtnici davne 1892. organizirali su prvi tečaj krojenja u Zagrebu, a predstavnici Sekcije krojača posjetili su modnu reviju održanu u Beču kako bi ostale obrtnike obavijestili o modnim trendovima.

Godine 1933. modna revija održana je u okviru zanatske izložbe proljetnog sajma Zagrebačkog zbora budući da su obrtnici zahtjevali stalne modne revije, priliku da po kažu rezultate svog rada i proizvode domaće radinosti. Nakon prve revije bilo je jasno da ih

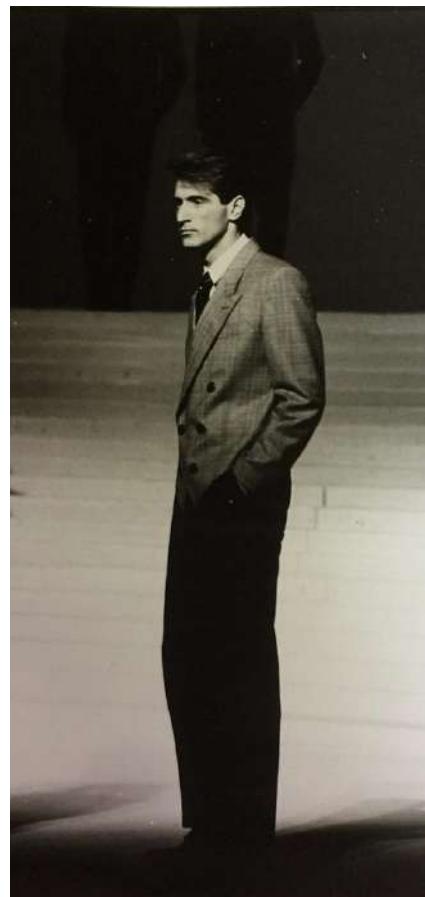
treba nastaviti održavati, s ciljem promocije domaćih obrtnika. Kasnijih godina modne revije održavale su se u okviru Tjedna mode u hotelima Esplanade i Intercontinental, u Kongresnoj dvorani na Zagrebačkom velesajmu i u Hrvatskom narodnom kazalištu.

Danas je Zlatna igla jedinstvena promocija modnog obrta u Hrvatskoj na kojoj sudjeluju, ne samo obrtnici Sekcije krojača Udruženja obrtnika grada Zagreba, nego i obrtnici iz drugih gradova.

Članovi Sekcije krojača slijede modne trendove i sposobni su nositi se s europskom konkurencijom, a Zlatna igla je jedina prilika da hrvatski obrtnici besplatno po-

kažu svoje sposobnosti i rad.

Uspjeh svake modne revije rezultat je zajedničkog djelovanja, ne samo Sekcije krojača nego i drugih sekcija koje su sastavni dio modne industrije (krznari, kitničari, zlatari, klobučari, kožari, postolari, frizeri, cvjećari, kozmetičari i drugi). Obrtnici vode računa i o deficitarnosti kadrova u struci pa kao goste redovito uključuju učenike Škole za modu i dizajn i studente Tekstilno-tehnološkog fakulteta u Zagrebu.

Zlatni status modne revije

Od organizacije prve Zlatne igle 1935. godine do danas štošta se promijenilo – uslijed globalizacije modni trendovi brže cirkuliraju i smjenjuju se, mladi dizajneri lakše pronalaze plodno tlo za svoj izričaj, a modna zbivanja pojavljuju se i odlaze u povijest.

Ipak, to se nije dogodilo sa Zlatnom iglom koja je na kulturnoj karti Zagreba i šire otvorenog imala ulogu svojevrsne

platforme s ciljem promocije hrvatskog modnog identiteta.

Okupljajući šaroliko društvo obrtnika, Igla je pronašla put do šarolike publike kulturnjaka i javnosti poznatih lica, izrastavši s godinama u važnu točku domaćeg javnog života.

Ne sumnjamo, atmosfera koja će ove godine zavladati studijem Anton Marti na zagrebačkom Prisavlju potvrdit će status Zlatne igle i pripremiti teren za godine koje dolaze.

Samo je nebo granica kreativnosti!

Branka Jengić, predsjednica Revijskog odbora

Zlatne igle od 2003. do 2016. godine

Poštovani čitatelji, imam čast predstaviti Vam mali dio povijesti, najstariju modnu manifestaciju u Hrvatskoj, Zlatnu iglu. Ove godine Igla slavi 85. rođendan u studiju Anton Martina zagrebačkom HRT-u.

Kreativnosti je samo nebo granica, to sam naučila baveći se upravo modom. Ona je umjetnost kao, primjerice, slikarstvo i kiparstvo, samo što ovdje radimo s malo drukčijim alatom: škarama, tkaninom, olovkom i papirom. Ako tako budete gledali na odjeću, koja je najbliži i najvažniji dio Vaše osobnosti, shvatit ćete da ona nije samo odjeća. Riječ je o proizvodu napravljenom za Vas, a ako je odabir dobar pružit će Vam

samopouzdanje i dobru energiju. Posebno zadovoljstvo bit će Vaš utjecaj na okolinu.

Zbog svega ovog Zlatna igla nalikuje bajci. Nakon što je manifestacija spala s tjedan dana na tri, a na kraju na samo jednu večer, organizacija Zlatne igle postala je pravi izazov. Posebno je izazovno uskladiti do 18 kreacija s cipelama, make up-om, frizurom, šeširima, cvjetnim aranžmanima i uklopliti sve to u TV prijenos uživo.

Zlatna igla kroz povijest je imala uspona i padova, a od 2003. godine, kada sam preuzeila funkciju predsjednice, učinjene su neke značajne promjene. Uhodanim putem onih koji su Iglu stvarali prije mene krenula sam pričati svoju bajku.

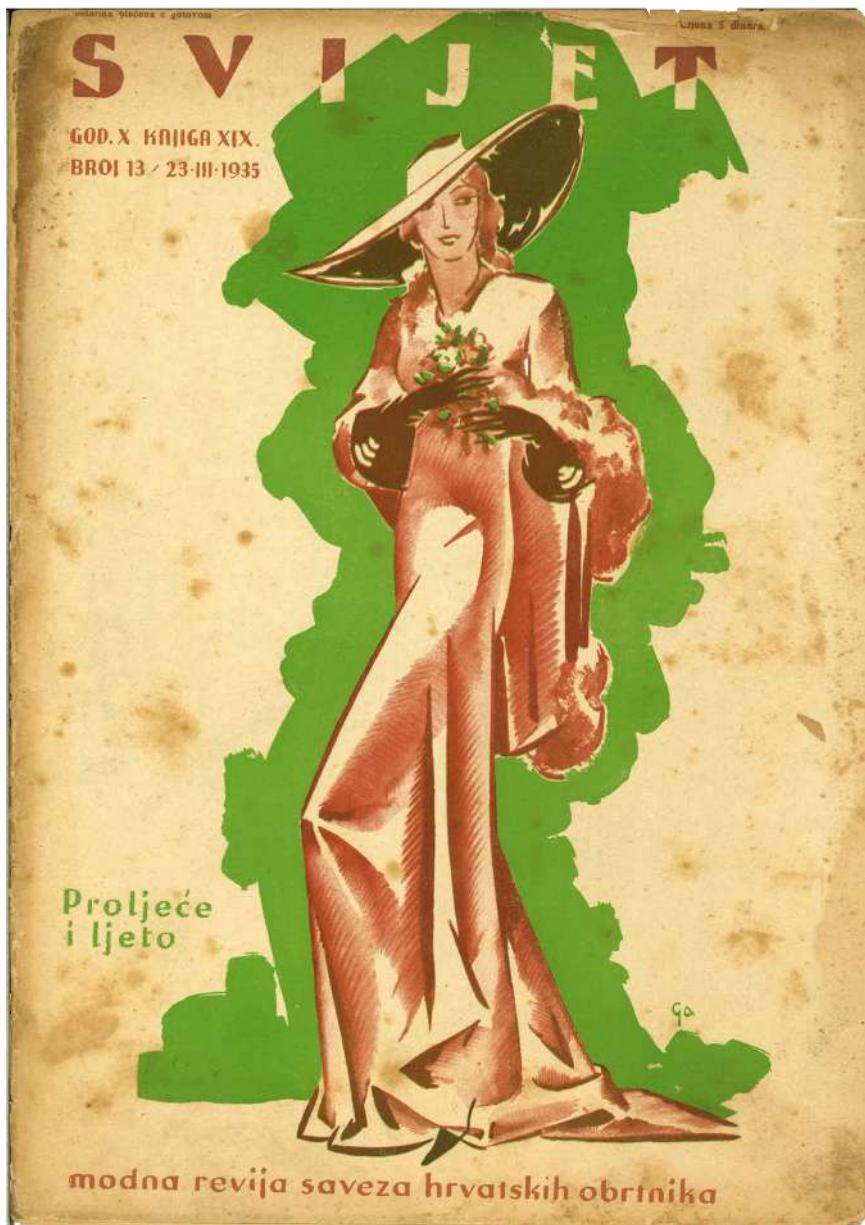
Uvelike mi je olakšao timski rad i entuzijazam producentskog tima, pa je u periodu 2006.-2016. Zlatna igla imala najveći procvat. Približili smo se medijima, održavali konferencije uoči svake manifestacije i upoznavali javnost s teškoćama koje prate male poduzetnike i obrtnike. U tom periodu Zlatna igla postala je sinonim za glamur, prerasla u modni event obogaćen muzičkim i plesnim brojevima s najpoznatijim glazbenicima u Hrvatskoj!

Slušati pljesak publike po završetku Igle, znati da je tvoja vizija doprla do ljudi koji prate događaj, za mene je bio san iz kojeg se teško probuditi.

Najljepše je moj rad na Zlatnoj igli sažela pokojna modna kritičarka Ana Lendvaj, kojoj smo tepali Anna Wintour: „da postoji drukčija modna Hrvatska od one koja puni žuti tisak pokazala je 76. Zlatna igla Zagreba. Uz nju su stali političari i gospodarstvenici, a samo Branki Jengić uspjelo je otpuhnuti svu modnu prašinu. Bravo!“

Sretan 85. rođendan!

Od ideje do modne karte Europe

Novinski mediji uvejk su rado izvještavali o Zlatnoj igli čemu možemo zahvaliti pravu malu arhivu članaka o ovoj modnoj priredbi. Ususret 85. Zlatnoj igli koja će se po prvi put održati uz pratnju Za-

grebačke filharmonije, donosimo pregled zanimljivosti od njenog prvog održavanja 1935. godine.

Obrtnički list iz 1946. godine, primjerice, navodi kako su na modnoj reviji posebnu pažnju izazvali šeširi različitih boja i

uzoraka, a oduševila je i originalna obuća i ženske torbice. Iako organizacijski mlada, revija je pokazala zavidnu razinu znanja o scenografiji i glazbi. „Prikazivanje modela nizalo se bez suvišnih pauza, jednim umjerenim tempom, tako da priredba nije umarala.“, stoji u tekstu. Šest godina poslije, na reviji održanoj na Zagrebačkom velesajmu, pažnju je plijenila odjeća materijala isključivo domaće industrije, a posjetitelji su na reviji „vodili riječ“. Zagledno s kupljenom ulaznicom dobili su listić za ocjenjivanje modela putem kojeg su, uvažavajući kategorije izvedbe, kroja, modela i sl., dali svoj sud o predstavljenim komadima. Nekoliko godina kasnije, 1956., mediji ponovno izvještavaju o važnosti domaćih materijala, a naglašava se i funkcionalnost odjeće: „Dakako, kultura odjevanja ne odnosi se samo na odjevne predmete za svečane prilike već obuhvaća i našu sva-kidašnju odjeću, koja pored estetskog izgleda mora odgovarati i funkcionalnom zadatku kod svakog radnog čovjeka.“

Ubrzano idemo dalje, u 2001.

Dizajneri su mi vječna inspiracija

Tihana Harapin Zalepuhin

Modna agentica, vlasnica modne agencije Talia Model i bivši model Tihana Harapin Zalepuhin ususret jubilarnoj 85. Zlatnoj igli s nama je podijelila sjećanja na modne revije i otkrila u kojoj ulozi uživa danas.

Lepotu života apsolutno čine i sjećanja, ukoliko emocije ne prijeđu u tugu za nečim čega više nema. Pomisao na revije naših obrtnika ili današnju Zlatnu iglu u meni izaziva radost što sam odrastala i sazrijevala, među ostalim, uz takve projekte.

Bila sam model, pa neko vrijeme dio organizacije, a danas sam u ulozi agenta za modele.

Kao vlasnica agencije Talia model nastojim kod svojih djevojaka razviti osjećaj da sudjelovanjem na tim revijama postaju dio naše modne povijesti.

Kao sto sam uživala na pistama, castinzima ili u garderobi, tako danas (još uvijek u prvom redu!) ponosno sjedim i uvijek pomalo kritično promatram svoje modelice.

Naravno, naši obrtnici dizajneri su mi vječna inspiracija, bilo za kombinacije iz fundusa vlastitog ormara bilo za neophodnu nadopunu bez koje vjerojatno ne bih preživjela.

Potencijal Zlatne igle

Ljiljana Ivković, vlasnica tada renomiranog salona „Ljiljana”

Citatelji trebaju znati okolnosti u kojima je Zlatna igla organizirana u to vrijeme, odnosno kako je podignuta na višu razinu. Kasne devedesete, osim kriminalne pretvorbe i privatizacije, donijele su globalizaciju i otvaranje granica. Za obrtnike koji su proizvodili odjeću u starom režimu okolnosti su se odjednom promijenile, stigle su svjetske modne marke.

Udruženje obrtnika tada je organizaciju Zlatne igle prepustilo vrijednoj grupi obrtnika koji su prihvatali moj koncept: što veći broj sekcija, uspješnih obrtnika iz drugih gradova i sudjelovanje Tekstilno-tehnološkog fakulteta. Cilj je bio snaći se u krizi i pokušati organizirati klaster užeg profila proizvodnje radi zajedničkog nastupa na tržištu.

Kao znak poštovanja i zajedništva, u prezentaciju modela

uključili smo cvjećare, izložbu povijesnih haljina iz fundusa Muzeja za umjetnost i obrt, prekrasnu krinolinu bravarije Vrbanus.

Vodili smo računa da je zastupljena cijela lepeza proizvoda, ne samo odjeća. Izuzetnim zalaganjem, volonterskim radom malene grupe ljudi (Ivana Zanetti, Stanko Novak, Dubravka Golubić, Krpan Silvija,

Tržec, Jadranka Pongrac, Mišo Kamenski), Zlatna igla, umjesto troška, Udruženju obrtnika grada Zagreba priskrbila je značajna sredstva. Usto, imala je otvorena vrata na HRT-u, pa i šansu postati najznačajnijom modnom manifestacijom u državi.

Nažalost, to se nije ostvarilo, a razloge nije potrebno istraživati - mlijeko je već proliveno!

Katalog 85. Zlatne igle

REDOŠLIJED IZLAZAKA MODELAA

1. Otvoreni atelijer Milena -modni dizajner Milena Rogulj, Medeveščak 45, Zagreb, mob. 091 768 2031, Facebook: Milena Rogulj, Instagram: milenarogulj

2. Modni dizajner Iva Karačić, vl. Iva Karačić, Tkalčićeva 73, mob. 098 533 688

3. Mara etno butik, vl. Vesna Milković, Ilica 49, mob. 091 7864758

4. Stolnik p.t.o, vl. Krešimir Stolnik, Vlaška 58, mob. 091 4617 000

5. Modni salon Dora, vl. Dora Rubić, Kamenita 2, tel. 48 51 763, info@dora-zagreb.com

6. Krojački obrt Jura, vl. Tomislav Kuna, Maksimirска 26, mob. 098 202 483

7. Ceh cvjećara Udruženja obrtnika grada Zagreba // Škola za modu i dizajn

8. DNK Nada Došen, Svetog Mateja 127, mob. 091 540 9040

9. Modna manufaktura Mustre, vl. Jasna Štih Kapetanić, modni dizajneri Jasna Štih Kapetanić, Biba Šipek, Sanja Jakupec, Zorkovačka 2, mob. 098 966 5174

10. NIT by Ana Žarković, vl. Željka Žarković, Maksimirска 57, mob. 099 707 9627

11. XD Xenia Design, vl. Ksenija Vrbanić, Gundulićeva 5, tel. 48 305 39

12. Modni dizajner samostalni umjetnik Igor Galaš, Glogovačke bune 5, Križevci, mob. 091 517 93 99

13. Muška moda Šabić, vl. Mirza Šabić, Ilica 58, tel. 48 47 208 // Trgovina Ruho, Rotonda centar, Jurišićeva 19, 1. kat, tel. 48 17 795

14. Krzno Sumrak, vl. Tomica Sumrak, Masarykova 5, mob. 091 4855 093 // Ivana Jurić design, Ilica 49

15. Vjenčanice ljubav, vl. Irena Kani, Ul. Grada Mainza 29, mob. 091 540 6377

KOZMETICARI

1. Kozmetički salon Lotos, vl. Ivana Petrović, Svetice 2, Zagreb, tel: 091 515 5202

2. Kozmetički salon De Luxe, vl. Antonija Tretinjak, Ilica 21 (dvorište), mob. 098 388 477

3. Kozmetički salon Karma, vl. Jagoda Ivanković, Rudolfa Bičanića 38, 098 929 0367 /make up Paula Ivanković/

4. Kozmetički salon Agness beauty institut, vl. Sanja Buinjac, Ulica Republike Austrije 21, tel: 091 4077 341

5. Kozmetički salon Andrea, vl. Andrea Pavlić, Bogišićeva 24, mob. 091 5402 676

FRIZERI

1. Frizerski salon Zanetti, vl. Ivica Zanetti, Tomićeva 4, mob. 098 238 587 (I grupa)

2. Frizerski salon Cool, vl. Hata Novalija, Marohnićeva 3, mob. 091 539 8983 (II grupa)

3. Frizerski salon Larisa, vl. Amela Pejković, Vinogradarska 17a, mob. 099 5184 654 (III grupa)

4. Frizerski studio Stil, vl. Višnja Panenić, Horvaćanska cesta 31, mob. 091 7958 019 (grupa dečki)

CVJEĆARI

1. Cvjećarna Feresin, Vl: Ivona Feresin, M. Radev 4 Tel: /1/ 3884 891, E-mail: feresinivona@gmail.com Facebook: Cvjećarna Feresin, Instagram: Cvijeće Feresin

2. Cvjećarnica La Marco, Vl: Zagorka Kičin Martićeva 19, 01/ 555 2942 ,Božidara Magovca, 01/ 660 2728, Tel: 091/ 505 1277 E-mail: gk.lamarco@gmail.com Facebook: Cvjećarnica La Marco, www.lamarco.com

3. Cvjetne dekoracije Bombončić, Vl: Mirjana Balun Podravski put 5, Tel. 098/ 293 143 E-mail: mirjana.balun@gmail.com, www.artfloral.hr

4. Cvjećarna Lanište, Vl: Josipa Čuvalo, Lanište 13d Tel: 098/ 910 1329, E.mail: josipacuvalo@gmail.com Facebook: Cvjećarna Lanište Instagram: Cvjecarna Laniste, www.cvjecarnica.net

5. Cvjećarnica Tea, Vl. Spomenka Fabijančić Remetska cesta 4a, Tel: 098/ 235 577 E-mail: spomenka.fabijancic@gmail.com Facebook: Cvjećarnica Tea, Instagram: Cvjecarnica Tea, www.cvjecarnicatea.hr

6. Cvjećarnica Poppy, Vl: Rafaela Petrić Biškupec breg 7, Tel: 091/ 4444 014 Facebook: Cvjecarnica Poppy, Instagram: Poppy-Events

ZLATARI

1. Lapidarium-zlatarna Mario, vl. Jana i Mario Nokaj, Radićeva 10, mob.098 915 3112

2. Zlatarna Popek, Nikole Tesle 9, tel. 48 72 197

POSTOLARI

Cipele Bočak, vl.Renato Bočak, Ilica 53, tel. 48 46 453

KOŽNA GALANTERIJA

Vuk Leather, vl. Miljenko Vuk, Ivice Kičmanovića 22, tel. 6555 250 AD' SIGN- by Ana Dorotić Vuk

NAKIT I ASESOAR

Unikatna oglavlja Mario Treščec, Frizerski salon Kefa, A. Bauera 40, TEL. 46 48 064

FOTOGRAFI

Foto STUDIO „e“, vl. Jure Badrov, Ilica 137, mob.091 1005 997

STAKLARI

Atelier Marković, vl. Damir Marković, Ilica 51, tel. 48 46 471

CIPELE

ALDO, MASS-SHOES, HOGL, BOROVO

PRODUCENTSKI TIM

Tomislav Kuna
Ivica Zanetti
Mirza Šabić
Silvija Tržec
Maja Vračarić

MEDIJSKO PRAĆENJE

Waves komunikacije, Varaždinska 11 b, Sesvete, mob. 099 471 2244

Vesna i Drago Muhić – nezaboravna modna priča

Zamolili smo Dragu Muhića, uz suprugu Vesnu jednog od vlasnika modnog ateliera „nataša“, da s nama podijeli sjećanja na „zlatne osamdesete“ i vlastite modne početke. Javio nam se pismom iz Stare Baške...

Život piše najčudnije priče! Da mi je netko još jučer rekao da će u ambijentu babiljeg ljeta pisati o davnim modnim danima, vjerojatno bih ga zamolio da se okupa na obližnjoj plaži, ali evo me danas, sjedim i pišem.

Redovi koji slijede su svojevrsna vremenska kapsula, pokušaj da se sažme i sačuva četrdeset godina modnog djelovanja supruge Vesne i mene u sklopu modnog ateliera „nataša“. Također, pokušaj je to da se očuvaju uspomene na sva

ona iskustva, putovanja i razgovore koji su nam širili modne vidike i formirali nas kao ljude i kreatore. Pa, krenimo...

Prêt-à-porter u „nataši“

Otkako smo 1970. godine otvorili modni atelier „nataša“ u zagrebačkoj Staroj Vlaškoj, radili smo isključivo vlastiti proizvod i dizajn – prvo pletene kolekcije, a zatim, na zahtjev kupaca, prêt-à-porter (odjeću spremnu za nošenje, za razliku

od individualizirane haute couture, visoke mode namijenjene modnoj pisti). Uz mnogobrojne revije na kojima smo sudjelovali kao dizajneri, organizirali smo sedam samostalnih revija u hotelu Intercontinental (danas The Westin Zagreb), s tim da su svi prezentirani modeli bili kreacija supruge Vesne, proizvedeni u našoj radionici. Zanimljivo je i to da je Vesna, u koautorstvu s modnom dizajnericom Dženisom Pecotić, dizajnirala službene odore za zagrebački ZET, Dalmacijacement Split, hotel Esplanade, KD Vatroslava Lisinskog i brojne druge, kultne i neke manje poznate hrvatske brendove.

Djelatnice koje smo zaposlili po otvaranju ateliera (pletačice, krojačice i djelatnica zadužena za projektiranje odjeće) kod nas su „ispekle zanat“ i ostale do kraja radnog staža, što dovoljno govori o kvaliteti i konzistentnosti, ali i sentimentu „nataše“.

Modna revolucija 70-ih godina

Govoreći o našoj modnoj radnji, nemoguće je ne spomenuti bogati društveni kontekst njenog osnivanja. Sedamdesete i osamdesete poznate su kao zlatne godine zagrebačke mode sa čak 1100 modnih dućana, krojačnica i mod-

nih ateliera, 11 konfekcija, tri proizvođača tekstila... Stara Vlaška u kojoj je smjestila „nataša“ zajedno sa širim centrom činila je žilu kucavicu modne scene, a dizajneri koji su je obilježili, među ostalim, bili su Branimir Hundić, Žuži Jelinek, Keti Balogh i Rikard Gumzej. Prisjećajući se tih vremena, na pamet mi padaju modne revije Udrženja obrtnika Zagreb u kojima sam sudjelovao kao iniciator i umjetnički vođa. Pritom, treba spomenuti – bile su to priredbe na svjetskoj razini, čemu je itekako pomogao entuzijazam predsjednika udruženja, g. Salima Šabića. Sva navedene revije, kao i revije povodom otvorenja Univerzijade i zimske Olimpijade u Sarajevu, pratio je naš atelier, a uključeni su bili i dizajneri Hrvatske udruge likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti (ULUPUH) i avangardne grupe MODAGRAM. U tom smislu, devedesete godine donijele su pad u kvantiteti modnih obrtnika, pa onda i kvaliteti modnog proizvoda, ali na to bi trebalo gledati kao na tek jednu fazu puno veće i uspješnije priče. Priče kojoj Zlatna igla svake godine doprinosi novim licima, komadima i atmosferom koje se ne bi postidjele ni svjetske modne prijestolnice.

Moda se napokon događa ovdje!

Gоворити о моди у Хрватској у другој половини и пријелазу 20. столећа, а не споменути модну и likovnu kritičarku Anu Lendvaj bio bi ozbiljan propust. Novinarka preminula 2016. godine – којој је у међувремену посвећена Modna nagrada „Ana Lendvaj“ Večernјег lista – била је svjetionik modnog novinarства, понажише zbog imperativa stručности i analitičностi. Knjiga коју најалост nije стигла завршити, „ULUPUH-ова модна povijest – Umjetnost odijevanja“, nezabilazan je pregled modne povijesti kod нас, почеvši od nulte godine, rasutog tereta, kako је Lendvaj formulirala. Oduševivši се, primjerice, iznad spomenutим MODAGRAM-ом, avangardnom grupom осам dizajnera, novinarka је ovako intonirala članak:

„U Zagrebu sredinom 80-ih godina u modi je MODA. Više no ikada moda traži i s uživanjem troši maštu koja se više ne kupuje negdje drugdje. Jer moda se napokon događa ovdje!“

Neosporne stručnosti, radne etike i sjajnog stila, Ana Lendvaj je tip модне новинарке на коју ћемо још dugo morati чекати.

Regina Jaeger – „Ona kojoj nije potrebno da nekome nalikuje“

Manekenka koja je obilježila 60-te godine na našoj modnoj sceni, Regina Jaeger, za Obrtnički list prisjetila se obrtničkih revija svog vremena.

Nisu to bile revije mode, bile su to modne svečanosti, kaže bivši model Regina Jaeger o svojim „zlatnim danima“. Ništa se nije prepustalo improvizaciji, sve je moralo biti „kao po špagi“.

U Zagrebu je tada bilo cca 20 manekenki i tek nekoliko muških manekena pozvanih na izbor za Obrtničku reviju (tada nismo znali za pojам casting) koji se održavao dva puta godišnje.

Poznati zagrebački majstori zanata (Terka Tončić, Tilda Stepinska, Ruža Bazala, etablirani krojač Melar, frizeri, obućari i drugi) birali su djevojke koje će predstaviti njihove modele.

Obućari su pažljivo motrili naša stopala i bili užasnuti brojem cipela 39 - ideal su, naime, tada bile veličine 37 i 38. Frizeri su pažljivo gledali našu kosu, a tek nakon tog prvog kruga uslijedio je hod po pisti, prezentacija modela.

Kad sam dobila pismenu obavijest da sam odabrana u ekipu od 10 manekenki mojoj sreći nije bilo kraja. Nositi obrtničke revije tada je označavalo vrhunac karijere. Organiziran je dodatni tečaj hodanja, svi smo morali „proći“ ponašanje na modnoj pisti, iako sam ja tada već imala dosta revija iza sebe (konfekcija VESNA I NADA DIMITIĆ, kao i revije na Zagrebačkom velesajmu).

Manekenka je trebala zračiti pozitivom, očima komunicirati s publikom, imati poželjan osmijeh, gledati u posjetitelje, a zabranjen je bio lelujavi hod. Važno je bilo detaljno pokazati model – naglasiti ovratnik, rukav, džep, podstavu, skinuti kaput i pokazati haljinu. Izlazile smo jedna po jedna, polako, uz pratnju žive muzike, a ponekad samo uz pijanista.

Nakon takve revije posjetitelji su znali koja je dominantna linija, boja i dužina. Boja torbice morala je biti usklađena s obućom, čak su i rukavice bile u istom tonu.

Prirodna šminka prilagodavala se osobnosti, a svaka manekenka bila je lijepa na svoj način. Figure – ženstvene, iako su nam sugrađani govorili da smo „ravne k'o daske.“ Bile smo poznate, ali bezimene, lutke koje bi ljudi prepoznavali u gradu. Tada su već izlazile naše fotografije u tisku – doduše, bez imena jer su kreatori i modeli bili važniji od manekenki. A za tisak, za promociju, nije bilo važno tko sjedi u prvom redu, svi su gledali nadolazeće modele.

Pozirala sam za dvije naslovnice Globusa, ali nigdje ne piše moje ime. No, to nam tada nije smetalo, važno je bilo nositi ove revije, usto biti pristojno plaćena.

A danas?

Danas na revijama naših poznatih dizajnera sudjeluje 40, pa i više manekenki, koje jure modnom pistom bez emocija na licu, pogleda u prazno, nesvesne posjetitelja... Manekenke su neraspoznatljive – iste frizure, šminka, sve je tzv. mainstream, nema osobnosti. Što mršavije, to bolje, tijela više nalikuju dječacima nego djevo-

jkama.

Ipak, sve ovo je samo lamenteacija manekenke iz prošlog stoljeća, novo vrijeme nosi novi stil i to moramo prihvatići.

U modnu ekipu došla sam kao najmlađa i nakon 10 godina aktivnog manekenstva otisla kao najstarija, sa završenim Ekonomskim fakultetom, udana, majka sina kojeg sam ponekad vodila na modne revije u Split, a njegove pelene imala u kovčežiću za šminku. Manekenstvo je bilo lijepo i nadasve korisno životno iskustvo koje mi je kasnije otvorilo mnoga vrata, recimo u tekstilnoj industriji u kojoj sada radim.

Za kraj, s ponosom ću istaknuti jedan intervju u kojem je poznata manekenka Mira Čutura uspoređena s Elizabeth Taylor, jedna druga manekenka s Grace Kelly, i tako redom. Isti članak novinar završava rijećima: „na kraju ona kojoj nije potrebno da nekome nalikuje – Regina Jaeger.“

Ljepota odjeće šivane zlatnom iglom

Branka Vučetić Atletić mag.

Modna kritičarka i ravnateljica Učilišta Profokus

Moglo bi se reći da ljepota ima trajnu vrijednost, ali nešto što se u trenutku učini ljestvica može za nekoliko godina potpuno izgubiti. Takvu estetiku često nameće moda. Ona stoljećima vlada svim područjima – od arhitekture, umjetnosti i kulture do načina odjevanja. Moda se već poigrava našim emocijama i zato je prihvaćamo kao suputnicu kroz vrijeme.

Moda ima vodeću riječ kada je u pitanju odjevanje. Bez obzira što mislili o estetskoj vrijednosti odjevnih predmeta, svi su prihvaćamo. Danas nećemo odjenuti krinolinu ili pak cilindar i frak; to modno razdoblje je prošlo i svi se odjevamo po pravilima koja nalaže današnja moda.

A da je odigrala važnu povijesnu ulogu, pokazuje nam i tradicija obrtništva u Zagrebu i Hrvatskoj. Što se nosilo u Beču, a što u Parizu znale su dame koje su držale korak s modom.

Tradicija obrtništva koje je donosilo novosti i napredak datira iz 14. stoljeća kad su na Gradec stvarane bratovštine stanovnika po etničkoj i strukovnoj pripadnosti. Od 1384.

do 1440. godine na području Gradeca već živi i radi 284 obrtnika koji se bave s 30 vrsta obrta – od klobučara preko postolara sve do gumbarskog obrta koji je imao četiri ceha jer se plemička i seljačka nošnja ukrašavala gađanima, resama i gumbima sve do osnivanja krojačkih obrta za žene i muškarce. Važnu ulogu u razvoju obrtništva odigrali su i krojači, vlasuljari i frizeri.

Već ranih dvadesetih godina na ovim područjima moda se pratila s pažnjom i velikim interesom. Preprodavani su modni almanasi koji su u malom broju stizali iz Beča i Pariza. Da bi izradili repliku odjeće trebalo je znanja i vještine, a najveći izazov bili su krojevi koje je trebalo rekonstruirati. Sreća je bila kada bi netko uspio kupiti haljinu, kaput ili bluzu u nekom zapadnoeuropskom modnom centru i predati je vještim krojačicama koje bi kroj „skidale“ i zatim šivale haljine po posljednjoj modi. Tako dame kod nas nisu zaostajale u modnim trendovima, odjeći koja je i u ono vrijeme bila statusni simbol.

Važno je znati da je postojao pojam o vrijednosti odjeće. Bez obzira na modni trend, kaput od

fine vune nosio se po nekoliko godina, a kada bi njegova vanajska strana postala iznošena, vlasnik bi ga odnio krojačima da preprave, moderniziraju, da naličje tkanine stave na pravu stranu. Takvu domišljatost nisu imale samo žene, radili su to i muškarci koji su svoja izlizana odijela okretali naopačke i tako dobivali „nova odijela“. U nedostatku tkanina koje nije bilo jednostavno nabaviti, izrasle su i male tekstilne tvornice. Proizvodile su najviše vunene, pamučne i lanene tkanine. Svilja, organdi, čipka i moare taft dolazili su sa zapada, a samo rijetki imali su odjeću izrađenu od tako skupe tkanine.

Šivanje odjeće u krojačkim salonima iziskivalo je vrijeme. Cijeli proces sastojao se od listanja žurnala, savjetovanja s krojačicama ili krojačima, odabira tkanine. Nakon toga zakazivala se proba. Kod zahtjevnijih klijenata moglo je biti i više proba da bi se zadovoljile njihove želje. Štoviše, znalo je doći i do vrlo oštih diskusija ako bi klijent previše prigovarao. Tako je jedna iznervirana krojačica rekla svojoj klijentici „Joj milostiva, pa s vašom riti nemrete vujti ni u katedralu, a kamoli vu haljinu!“

Uz sve poteškoće koje su krojačice i krojači prolazili, obrtništvo se nije ugasilo. Danas obrtnici slave 85. obljetnicu prve modne revije u Zagrebu. Bilo je to 21. ožujka 1935. godine, a sljedeće godine tradicija se nastavila revijom u hotelu

Esplanade. Već tada u modnom magazinu „Svijet“, čije je prvo izdanje otisnuto 6. veljače 1926. godine i čije je naslovnice ilustrirao Antonini, izšao je modni osvrt pod naslovom „O MODI I MODELIMA, O VAMA I MAJSTORIMA“

Stvarnost je, eto, pred vašim očima: Druga modna revija svih obrtnika Saveza hrvatskih obrtnika i ovaj niz slika dio je naših zagrebačkih modela. Posebna zagrebačka moda? Ne! Ambicija, jer baš oni koji stvorile ovu modnu reviju, znaju da je za stvaranje vlastite mode pre malen. Ne mogu to ni veći Rim, London, New York, jači tradicijom i kapitalom, oduprijeti se pariškom diktatu, Paris zapovjeda svima!

Iako su svi bili svjesni utjecaja velikih i moćnih modnih centara, obrtnici su uporno gradići svoj put pod motom „Kupi domaće u domaćoj trgovini!“. Godinama su stvarali svoju modu prateći modne trendove koji su dolazili sa zapada. Možda najvažniji dio njihovog rada sastojao se u preciznoj izradi, stoga nije čudno što su Bečani šivali odijela u Zagrebu, a cipele izrađene u zagrebačkim postolarskim radionicama nosili su i na engleskom dvoru.

Moda koja je zauzela važno mjesto tijekom prošlog stoljeća počela se sve brže mijenjati, pa šivanje po mjeri polako nestaje. Već ranih sedamdesetih godina izrada odjeće ubrzala se, a najveći uspon obrtnici su doživjeli osamdesetih otvaranjem butika. Odjeća je u takvim duć-

anima sašivena i ponuđena na odabir kao gotov odjevni predmet. Otvaraju se manji tekstilni pogoni u kojima se proizvode serije. U velikoj potražnji jeans odjeće izrasle su male tvornice gdje se šije na stotine hlača, jakni, haljinu.

U centru Zagrebu nicali su butici i proširili se Maksimirskom ulicom. Posao je cvjetao jer su svi dolazili u modni centar kako bi kupili modernu odjeću, a razvijali su se obrti postolara, remenara i drugi.

Osamdesete su u obrništvo unijele ekonomski procvat. Upravo tih godina većina obrtnika željela je na modnim revijama pokazati svoje najnovije kolekcije. Bio je to početak stvaranja dizajnerskih modnih imena. Zlatna igla, primjerice, bila je preteča današnjeg Fashion weeka koji se održava po cijelom svijetu. Odjevni komadi koji su tada prikazani na revijama većinom su bili unikati, pa već sljedećeg dana nije bilo neobično vidjeti redove kupaca ispred butika. Najveća želja bila je kupnja odjeće prikazane na reviji.

Tih „zlatnih godina“ Zlatna igla bila je društveni događaj na kojem su se okupljali svi koji su modu poznavali i voljeли. Važnu ulogu imali su modni kritičari koji su sjedili u prvim redovima i pomno pratili sve kolekcije. Kritike su opširno i stručno pisane, a čitane su s velikom pažnjom. Pozitivna ocjena kolekcije značila je više nego sama financijska dobit od prodaje. Nije to bio samo procvat mode – uz nju su izrasle i modne agencije, a manekenke su postale prve modne ikone. Bez frizera se nije mogla održati revija, a vizažizam se počeo rađati kao novo zanimanje.

Modna fotografija postala je sastavni dio modnih zbivanja pa su i na tom području izrasla poznata imena.

Danas, dvadeset godina nakon najvećeg modnog procvata, i dalje možemo govoriti o obrtnicima koji se ozbiljno i uspješno bave modom.

Iako je globalizacija donijela jeftinu odjeću proizvedenu u milijunima komada i svakodnevno distribuiranu po dućanima širom svijeta, sa zadovoljstvom možemo zaključiti kako su naša moda i obrništvo i dalje aktivni.

Bez obzira na popularne strane modne marke koje se nalaze na domaćem tržištu, i danas će se nemali broj kupaca pohvaliti kako nose odjeću hrvatskog dizajna. Upravo obrtnici i modni dizajneri na reviji Zlatna igla dokazali su da moda nije samo hir koji traje jednu sezonu nego struka u koju je ugrađeno znanje, ustrajnost i želja za stvaranjem trajne ljepote. Stoga nije čudno da se u tom stvaralaštvu osjeti svaki ubod zlatne igle.

PROFOKUS
DESIGN & FASHION

Zagrljaj glazbom

150 godina Zagrebačke filharmonije

Zagrebačka filharmonija u sezoni 2020./2021. uz novi slogan "Grimo vas glazbom" obilježava 150 godina djelovanja. U vremenu u kojem se preporuča suzdržanost i distanca, Zagrebačka filharmonija poručuje kako vas grli – glazbom.

Uz dugogodišnju tradiciju Plavog i Crvenog ciklusa, ona nastavlja s opuštenijim zvukom simfonijskog orkestra OFF ciklusom i MiniMini ciklusom za najmlađe. Obljetnički program bit će izведен pod dirigentskim palicama prijašnjih šefova dirigenata, dugogodišnjeg umjetničkog voditelja maestra Dmitrija Kitajenka, izuzetnih mladih dirigenata Deana Whitesidea, Dawida Runtza i domaćih dirigenata Ivana Repušića, Ive Lipanovića, Alana Bjelinskog, Krešimira Batinića i Vetona Marevcija. Također, izuzetno je važno sudjelovanje domaćih solističkih zvijezda – Martine Filjak, Aljoše Jurinića, Monike Leskovar, Luke Ljubasa,

svih mahom dobitnika nagrade "Mladi glazbenik godine", koja će biti dodijeljena i u ovoj sezoni.

U bogatom slavljeničkom programu treba izdvojiti svjetsku premjeru autorske glazbe i promociju knjige Dana Browna Divlja simfonija (Wild Symphony), svečani koncert 150. obljetnice pod nazivom "Okruženi zvijezdama", i koncert povodom 250. godišnjice rođenja velikog majstora Ludwiga van Beethovena. U listopadu Minimini ciklus donosi premjeru Ivice i Marice, nezaboravne ba-

jke u obliku opere gdje vještica ne krade dušu nego umjetnost – glazbu i glasove. Uz mnoštvo koncerata koji će obilježiti 150 godina Zagrebačke filharmonije, uskoro će biti izabran i novi šef dirigent.

Od svoga osnutka davne 1871. godine Zagrebačka filharmonija postala je zaštitni znak grada čije ime nosi, promotor glazbene umjetnosti diljem Hrvatske i kulturni veleposlanik Hrvatske diljem svijeta. Suradnja s Obrtničkom komorom Zagreb razvila se 2016. godine iz prijateljstva ravnatelja Zagrebačke filharmonije i predsjednika Obrtničke komore Zagreb.

Među mnogim realiziranim projektima i koncertima, kao krunu zajedničke suradnje, treba istaknuti videospot snimljen uz Hrvatski Crveni križ i članove navijačke skupine Bad Blue Boys, poruku zajedništva i ljubavi nakon zagrebačkog potresa. Modna priredba Zlatna igla ove godine obilježava se 85. put, stoga je Zagrebačkoj filharmoniji, riječima ravnatelja Mirka Bocha, posebna čast nastupiti na ovoj svečanosti.

Divlje srce grada – ZOO Zagreb i zagrebački obrtnici

Zoološki vrt grada Zagreba osnovan je davne 1925. godine i nalazi se u više od 200 godina starom parku Maksimir. Prostire se na sedam hektara, a u njemu obitava preko 370 vrsta životinja i više od 8000 jedinki sa svih kontinenata – sisavaca, ptica, gmazova, vodozemaca, riba i beskralježnjaka.

Danas Zoološki vrt sudjeluje u brojnim projektima i programima koji se bave istraživanjem i zaštitom ugroženih vrsta, a ti-

jem godine posjetitelji mogu sudjelovati u više od 30 edukativnih programa i događanja. Zbog toga je Zoo Zagreb omiljeno mjesto za opuštanje i razonodu, što pokazuje i brojka od 480 000 posjetitelja u 2019. godini.

Tijekom 95 godina Zoološki vrt neprekidno se mijenjao, razvijao, pružao dom novim životinjama, sve kako bi omogućio najbolje uvjete svojim štićenicima, divljim životinjama, a posjetiteljima nezaborav-

no iskustvo. Cjelokupan razvoj i promjene omogućila je upravo suradnja s obrtnicima čiji doprinos možemo vidjeti posvuda – od nastambi za životinje do prostora za posjetitelje, od edukativnih sadržaja do proizvoda u suvenirnici, od opreme za rad do uređenja zelenih površina. Metal, staklo, drvo, papir i brojni drugi materijali na svakom koraku svjedoče o uspješnosti i kreativnosti naših obrtnika.

Divlje srce grada, zagrebački Zoološki vrt danas izgleda ovako upravo zbog te suradnje duge gotovo sto godina.

VISOKO POKROVITELJSTVO
GRADONAČELNIK GRADA ZAGREBA
MILAN BANDIĆ

ORGANIZATOR

SUORGANIZATORI I POKROVITELJI

Zagrebačka
županija

BRTNIČKA KOMORA ZAGR

